

**MESLEĞİMİZİ DEĞERSİZLEŞTİRME,
DİPLOMALARIMIZI YOK SAYMA GİRİŞİMLERİ KABUL EDİLEMEZ!**

Bilindiği üzere Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından “Atıksu Arıtma Tesislerinde Çalışan Teknik Personele İlişkin Tebliğ” hazırlanmış ve 23 Mayıs 2019 tarihinde Resmî Gazete’ de yayımlanmıştır. Bu Tebliğ ile; 4 yıllık Çevre Mühendisliği lisans eğitimi ve diplomasını “yetersiz” (!) bularak, farklı meslek gruplarına birkaç günlük eğitim ve sınav sonucu verilecek belgeler ile Çevre Mühendisliği uzmanlık alanını değersizleştiren bir süreç başlatılmıştır. Böylece, 2009 yılından beri mücadele ettiğimiz; “Çevre Görevlisi” kavramına, mesleki haklarımızı ortadan kaldırmaya yönelik yeni bir halka daha eklenmiştir.

Bu çevre politikalarının toplum yararına olmadığı açıktır!

TMMOB Çevre Mühendisleri Odası; sağlıklı ve sürdürülebilir yaşam sürecinde günümüzde giderek büyüyen; çevre kirliliği, iklim değişikliği, su kıtlığı, kaynakların tüketilmesi gibi yaşamsal sorunların çözümünde en önemli ve anahtar meslek dalı olan Çevre Mühendisliği meslek disiplini itibarsızlaştıracak ve iş güvencesini ortadan kaldıracak olan sertifikasyon sistemine dayalı bir eğitim ve çevre yönetimi anlayışının yerleştirilmesine, diplomalarımızın ücret karşılığı verilen belgelere eşdeğer tutulmasına karşı, ülkemizin çevre ve halk sağlığının korunmasına yönelik mesleki mücadeleye kararlılıkla devam edecektir.

Türkiye’de çevre konusunda yaşanan nitelik sorununun nedeni, Çevre Mühendisleri değildir. Öncelikli olarak devletin, dolayısıyla da Bakanlığın çevre ve çevre yönetimine karşı yaklaşım anlayışının değişmesi gerekmektedir.

Bu tebliğ ile amaçlananın; “atıksu arıtma tesislerinin etkin, verimli ve mevzuata uygun şekilde işletilmesinin sağlanması, istihdam edilecek teknik personelin nitelikleri, belgelendirilmeleri ile görev, yetki ve sorumluluklarına dair usul ve esasları düzenlemek” olarak belirtilmekte, “Atıksu Arıtma Tesisi Sorumlusu” tanımı getirilmektedir. Çevre Mühendislerinin AAT Sorumlusu olarak tanımlanması doğru değerlendirilmekle birlikte; sadece iki haftalık çevrimiçi atıksu arıtma tesisi '**yeterlilik eğitimi**' sonunda yapılacak bir '**sınavda başarılı olanlara**' Bakanlıkça ‘tesis sorumlusu’ belgesi verilmesi dayatması kabul edilemez bir durumdur. Bu uygulamanın ücret karşılığı yapılması, üstelik diğer ilgili ilgisiz disiplinlere de sektörde Çevre Mühendisleri ile aynı koşullarda kapı açılması akıl dışıdır.

Bu Tebliğ, ülkemizdeki mevcut atık su arıtma tesislerinin planlama, projelendirme ve imalat adımlarında yapılan hatalar yok sayılarak, sorunun yalnızca atıksu arıtma tesislerinin ‘iyi işletilemediği tezi’ üzerinden yola çıkılarak yapılmış bir düzenlemedir; bir “çözüm” değil aksine bir kaos nedenidir. Oysa, planlamada, proje kriterlerinin tespitinde, ekipman seçiminde, ihale ve kabul süreçlerindeki kuralsızlığa varan kasıtlı/kasıtsız karar ve uygulamalar ile yaşanan sorunlar göz ardı edilmektedir. Sorunun asıl kaynağı olan bu denetimsizlik ve kontrolsüzlük işletme sürecinde de mevcuttur. Politika yöneticileri ve karar vericilerin uygun işletme koşullarını sağlamadaki yetersizlikleri, soruna yol açmaktadır.

Sorun, çevre politikalarının siyasetleştirilmesi, ticarileştirilmesi sorunudur.

Tebliğ ile getirilen şartlar; Çevre Mühendisliği meslek disiplini ve Çevre Mühendislerinin 4 yıllık lisans eğitimi sonunda hak sahibi oldukları, mesleklerini yapabilmeleri için bir **yeterlik ve yetkinlik belgesi** olan “Diploma” larını yok saymaktadır. **Çevre Mühendisliği diploması, atıksu arıtma tesislerinin işletilmesi için bir yeterlik ve yetkinlik belgesidir.** Yaşanan sorunlara mesleki hakların korunmasını gözeten bir çözüm getirmek yerine, **mesleki çerçeveyi belirsizleştiren ve sorunun bütünsel değerlendirmesinden uzak** bir yaklaşımla, eğitim ve sertifikalandırmayı öngören bir tebliğ oluşturulmuştur.

Odamızın Tebliğ ile ilgili hukuki, mesleki ve idari mücadelesi devam etmektedir. Bu süreçte; Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından ‘Atıksu Arıtma Tesisi Sorumlusu Eğitimi’ duyuruları açılarak kayıtlar alınmış ve eğitim ile birlikte çevrimiçi bir sınav gerçekleştirilmiş, yasal zorunluluk gereği birçok meslektaşımız da diğer meslek grupları ile birlikte bu eğitim ve sınava katılmak zorunda bırakılmıştır.

Odamız tarafından, Tebliğin bazı maddeleri ile Tebliğe bağlı eğitim ve sınav süreçlerinin iptali ve yürütmesinin durdurulması istemiyle Danıştay 6. Dairesi nezdinde 2020/10985 Esas numarası ile dava açılmıştır. Yürütmenin durdurulması isteminin karara bağlanması öncesinde, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından savunma için ek süre talep edilmiş olup 21.01.2021 tarihli ara karar ile mahkemece 30 günlük ek süre verilen Bakanlığın savunması beklenmektedir.

Çevre politikaları üzerinden ticaret yapılmaktadır.

‘Atıksu Arıtma Tesisleri Tesisi Sorumlusu Eğitimi’nin, Çevre Mühendisliği Bölümleri öğretim üyelerinin, arıtma tesisi işletmesinde de yeterli bularak kendilerinin mezun ettiği ve diplomalarını verdiği meslektaşlarına yönelik olarak, içeriğinde Atıksu Arıtma Tesisi İşletimi, yaşanan sorunlar ve çözümlere yönelik uygulamalar ile desteklenmeyen, teorik bilginin ağırlıkta olduğu PDF dosyalar ve videolardan oluşan bir “eğitim” olduğu görülmüştür. Eğitim sonunda, kayıt işleminden sınavın gerçekleştirilmesi sürecine kadar yaşanan sistemsel hatalar, sınav içeriği ve sorulardaki yanlışlar ile birlikte çevrimiçi bir sınav süreci gerçekleştirilmiş ve sınav sonuçları açıklanmıştır. Süreç kapsamında Bakanlık tarafından 19 Şubat 2021 tarihine kadar Belge Ücretlerinin yatırılması karşılığında Belgelendirme sürecinin yürütüleceği bildirilmiştir.

TMMOB Çevre Mühendisleri Odası olarak dava konusu da yaptığımız eğitim ve sınav süreci; Atıksu Arıtma Tesislerinin planlama, proje, inşaat ve işletme süreçlerinin doğru yönetimi ve değerlendirmesinden uzak bir yaklaşımla, sorunun çözümünden çok mesleki uzmanlığı, eğitimi ve Çevre Mühendisliği mesleğini değersizleştirme sürecinde gelinen noktayı göstermektedir. Bu nokta, çevre politikalarının özelleştirmesi adına erozyonuna tabi tutulmasındaki adımlardan biridir.

Ayrıca, ücretsiz düzenlendiği ifade edilen eğitim sonucunda “ücret” karşılığında verilen “belge”, mesleki uzmanlık alanı ve diplomamız üzerinden belge ticareti yolu açılmasına da işarettir.

Günümüzde bu ve benzer uygulamalar ile çevre politikaları üzerinde kamu denetiminin gücü yok edilmektedir.

Tebliğin hazırlanma amacına ek olarak, yapılan eğitim ve sınav ile de çevre yönetim sistemindeki başarısızlığın sorumluluğu, Çevre Mühendislerine yüklenmek istenmiş, arıtma tesisi işletimi her mesleğin yapabileceği bir göreve indirgenmiştir. Çevre Mühendislerinin kendi meslek alanlarında zorunlu eğitim/sınav/sertifika süreçleri ile baskı altında tutulmaları ve tesis işletmesinde “başarılı/başarısız” algısının oluşturulması kabul edilemez. Tesislerin doğru yönetilmesi ve işletilmesi; bu tesislere ilişkin tüm aşamaların bu konuda uzman meslek disiplini olan Çevre Mühendislerinin sorumluluğunda yürütülmesine, etkin denetim mekanizmaları ile yönetim ve işletme süreçlerinde çevre yönetimi anlayışının mühendislik, çevre ve halk sağlığı yararı kapsamında değerlendirilmesine bağlıdır.

TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI